

Vlaams
Parlement

vergadering **C90**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 11 januari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de vrijstelling van beschikbaarheid op de arbeidsmarkt voor hooggeschoolde werkzoekenden in opleiding – 664 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de vrijstelling van beschikbaarheid op de arbeidsmarkt voor hooggeschoolde werkzoekenden in opleiding – 680 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aanzienlijk aantal ongelezen e-mails met vacatures van VDAB – 668 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aanzienlijk aantal ongelezen e-mails met vacatures van VDAB – 681 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de WIJ!-trajecten (Werkinleving voor Jongeren) om de kansen van laaggeschoolde jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten via sport – 674 (2017-2018)	12
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de herintegratie van langdurig zieken in het arbeidsproces – 676 (2017-2018)	16
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan 'Werkbaar Werk' van de sociale partners – 679 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan 'Werkbaar Werk' van de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) – 729 (2017-2018)	20
VRAAG OM UITLEG van Griet Coppé aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een maximale instroom, via VDAB, in de knelpuntberoepen van de zorgsector – 709 (2017-2018)	23
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstelling van personen met een handicap en het advies van de commissie Diversiteit van de SERV over de uitvoering van het VN-verdrag over personen met een handicap – 620 (2017-2018)	27

**VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de vrijstelling van beschikbaarheid op de arbeidsmarkt voor hooggeschoolde werkzoekenden in opleiding
– 664 (2017-2018)**

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de vrijstelling van beschikbaarheid op de arbeidsmarkt voor hooggeschoolde werkzoekenden in opleiding
– 680 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ik wil iedereen nogmaals mijn beste wensen overmaken. Mijn vraag om uitleg betreft de vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt voor hooggeschoolde werkzoekenden die een opleiding volgen.

Minister, in de pers hebben we gelezen dat u het voornemen hebt hoogopgeleide werkzoekenden die een bijkomend diploma willen halen, onder bepaalde voorwaarden een vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt te gunnen. U wilt hiermee carrièrewendingen stimuleren of hooggeschoolden die ver van de arbeidsmarkt staan, nieuwe kansen geven. De vrijstelling houdt in dat de werkzoekende gedurende zijn studies niet beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt en zijn uitkering behoudt.

Dit initiatief valt zeker toe te juichen vanuit het perspectief dat onze arbeidsmarkt momenteel heel wat knelpuntberoepen en -vacatures kent. In het licht van het levenslang leren en van de activering op maat kunnen ook hooggeschoolden de behoefte hebben om zich een tijdje volop op hun opleiding te focussen.

We merken echter dat de maatregel exclusief op hooggeschoolden is toegespitst. Dit wekt soms de rare indruk dat we ons inzake activering, opleiding en bemiddeling vooral op de laag- en middengeschoolde werkzoekenden zouden moeten focussen. Van de hooggeschoolden wordt vaak aangenomen dat ze snel en zonder veel problemen een nieuwe job kunnen vinden. Nochtans zijn er ook hooggeschoolde werkzoekenden met een diploma dat op de arbeidsmarkt weinig mogelijkheden biedt of hooggeschoolde werkzoekenden die zich wegens fysieke beperkingen naar een andere job willen heroriënteren.

Het is elk geval bemoedigend te lezen dat hooggeschoolden niet automatisch voor deze maatregel in aanmerking zullen komen. Eerst moeten ze een loopbaangesprek met de VDAB-bemiddelaar voeren. De bemiddelaar moet nagaan of een opleiding in het hoger onderwijs de beste optie is in hun traject naar een nieuwe job. Het is tevens terecht dat de betrokkenen al minstens twee jaar afgestudeerd moeten zijn. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn de werkloosheidsvergoeding als een feitelijke studiebeurs te gebruiken.

Het idee dat u hebt gelanceerd, is niet helemaal nieuw. Momenteel bestaat al het stelsel van de onderwijskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT's) met een VDAB-opleidingscontract. In een dergelijk onderwijskwalificerend traject met een opleidingscontract verwerven werkzoekenden de competenties om een knelpuntberoep uit te oefenen en behalen ze een diploma. Dit staat in functie van een duurzame tewerkstelling. Een dergelijk traject kan volledig bij een onderwijsinstelling of in gemengde vorm worden gevolgd. In het tweede geval verstrekken VDAB, een onderwijsinstelling en eventueel een bijkomende partner elk een gedeelte van de opleiding.

Minister, waarom focust u zo op de hooggeschoolde werkzoekenden? Plant u gelijkaardige initiatieven voor de laag- en middengeschoolde werkzoekenden? Op welk vlak verschilt deze maatregel met de OKOT's om een bijkomend diploma te halen? Zal een provinciale arbeidsmarktanalyse moeten plaatsvinden om te bepalen waar de mismatch tussen de diploma's en de gevraagde profielen zit? Hoe zal die mismatch worden bepaald? Op welke hooggeschoolden is de maatregel precies van toepassing? Hoe groot is de potentiële doelgroep? Voorziet u in het behoud van de werkloosheidsuitkering gedurende het hele opleidingstraject of wordt dit in de tijd beperkt?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Talpe, ik dank u voor uw mooie inleiding op mijn vraag om uitleg. Ik zal niet alles herhalen. Toen ik het nieuws over dit voorstel las, had ik meteen een aantal praktische vragen.

Minister, hoelang mag een dergelijke opleiding maximaal duren? Daarover heb ik in de communicatie niet direct iets gelezen. Wellicht is hierin al voorzien.

Wat gebeurt er als een werkzoekende en cours de route zijn opleiding afbreekt? Iemand met een pessimistisch wereldbeeld zou kunnen beslissen de VDAB-consulent ervan te overtuigen dat hij een opleiding moet volgen, zou zich tot praeses of schachtentemmer kunnen laten verkiezen en zou zich kunnen voornemen een leuk jaartje tegemoet te gaan, want hij moet niet beschikbaar zijn. Wat gebeurt er indien de opleiding voortijdig wordt afgebroken?

De loopbaanbegeleider zal een cruciale rol moeten vervullen. Hij zal moeten inschatten of het al dan niet opportuun is. Iemand kan politieke en sociale wetenschappen hebben gestudeerd en gedurende vier jaar op de nationale zetel van Delhaize als inkoper hebben gewerkt. Als hij zijn job verliest en iets nieuws wil doen, is het voor die consulent niet zo evident om meteen op de knop te duwen en hem een opleiding te laten volgen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik wens iedereen uiteraard ook een zeer goed jaar. We hebben ons in het persbericht gefocust op de hooggeschoolden. We willen het net voor die groep gemakkelijker maken. Daar zijn goede redenen toe. Indien dit wenselijk is, willen we in sommige gevallen een aantal mensen door middel van een hogere opleiding en de financiële ondersteuning van VDAB de mogelijkheid bieden een carrièreswitch te maken.

De laag- en middengeschoolde werkzoekenden vormen al lang de primaire focus van het OKOT-vrijstellingsbeleid. Aangezien dit al bestaat, is voor hen geen versoepeling nodig. In het persbericht hebben we dan ook niet op hen gefocust. Dat bestaat al.

De OKOT-opleidingen geven steeds recht op een opleidingsovereenkomst en op de financiële incentives die hieraan zijn gekoppeld. Die incentives omvatten onder meer de terugbetaling van de kinderopvang, van de reiskosten, van het leermateriaal en van het inschrijvingsgeld.

Tot nu toe kon enkel een zeer beperkt aantal hooggeschoolde werkzoekenden een vrijstelling krijgen voor een opleiding in het hoger onderwijs. Dit gold enkel voor OKOT-opleidingen voor een professionele bachelor of in het hoger beroeps-onderwijs voor de zwaarste knelpuntberoepen. Voor hooggeschoolde mensen was dit zeer beperkt. Met de nieuwe maatregel verruim ik de voorwaarden. Ik pas die voorwaarden toe op de vrijstellingen voor opleidingen zonder opleidingsovereenkomst. Vroeger kon dit niet.

Op welke hooggeschoolden is de maatregel nu van toepassing? Vooreerst werden een aantal criteria vastgelegd door de raad van bestuur van VDAB die bepalen wie in elk geval behoort tot de groep van hooggeschoolde werkzoekenden die verder verwijderd zijn van de arbeidsmarkt en/of die een carrièrewending ingezet hebben. Het is niet omdat iemand hooggeschoold is dat die niet ver verwijderd van de arbeidsmarkt kan zijn. Het is de VDAB-bemiddelaar die in het loopbaangesprek met de hooggeschoolde werkzoekende nagaat of de criteria van toepassing zijn. In ieder geval moet de betrokkene minstens twee jaar de schoolbanken hebben verlaten.

Bovenop deze generieke voorwaarde komen volgende hooggeschoolde werkzoekenden in aanmerking: iemand met een diploma dat weinig kansen biedt op werk of verouderd is; iemand wiens diploma leidt naar jobs die ze niet meer kunnen uitoefenen door medische, psychische of psychosociale problemen of doordat ze minstens drie jaar aan een stuk niet gewerkt hebben; iemand die ouder is dan 50 jaar, iemand die een ander carrièrepad is ingeslagen dan het pad dat bij zijn/haar diploma aansluit en zich daarin wil vervolmaken via onderwijs; iemand die als werknemer met een opleidingsincentive aan een opleiding hoger onderwijs gestart is in functie van een carrièrewending, werkzoekend geworden is en deze opleiding wil continueren; iemand die als werknemer loopbaanbegeleiding gevolgd heeft die uitwees dat een opleiding hoger onderwijs aangewezen is in functie van een carrièrewending, ondertussen werkzoekend is geworden en deze opleiding alsnog wil volgen.

De bemiddelaar maakt bij de inschatting van de opleidingsvraag gebruik van de actuele beschikbare arbeidsmarktgegevens. Werkzoekenden worden in de eerste plaats gestimuleerd om aan een knelpuntopleiding deel te nemen via OKOT (onderwijskwalificerend opleidingstraject met VDAB-opleidingscontract) voor de zwaarste knelpuntberoepen of via vrijstelling zonder opleidingsovereenkomst voor de anderen. Andere opleidingen zijn evenwel ook mogelijk via vrijstelling zonder opleidingsovereenkomst als er een goede onderbouwing is dat deze passen in het traject naar werk.

Mijnheer Ronse, u vroeg naar de maximale duur van een dergelijk opleidingstraject. We vragen steeds van de werkzoekende dat hij een voltijds traject volgt, tenzij er specifieke redenen zijn om hiervan af te wijken. Voor een doorsnee professionele bacheloropleiding betekent dit een opleiding van drie jaar. Voor een opleiding hoger beroepsonderwijs is dat anderhalf tot twee jaar. Bij niet-slagen is een verlenging met een semester mogelijk. Bij overmacht kan een langere verlenging worden toegestaan.

Het behoud van de werkloosheidsuitkering geldt voor de volledige duur van de opleiding hoger onderwijs. Zo vergroten we de kans dat deze omvangrijke trajecten renderen voor het traject naar werk. Het heeft geen zin om dergelijke opleiding te starten maar die dan niet te vervolmaken.

De enige geldige reden voor een werkzoekende om te stoppen met de opleiding is als hij/zij werk gevonden heeft voor het einde van de opleiding. Bij de overige stopzettingen bekijkt de bemiddelaar maatgericht met de werkzoekende wat de reden van stopzetting is en wat het meest passende traject naar werk is. Als de bemiddelaar oordeelt dat de reden van stopzetting ongegrond is, geeft hij dit door aan de controledienst en kan dit een sanctie opleveren voor de werkzoekende.

Mevrouw Talpe, u vroeg nog naar de omvang van de doelgroep. Het is zeer moeilijk om de categorieën van werkzoekenden die ik zonet opsomde te vatten in cijfers. Van het aantal hooggeschoolde werkzoekenden dat in aanmerking kan komen zullen er in de praktijk maar een beperkt aantal zijn die een langlopend studietraject zullen overwegen, of voor wie er geen meer passende korte opleidingstrajecten zijn in functie van het jobdoelwit. Voor OKOT kan ik een indicatie geven onder de vorm van het aantal hooggeschoolde werkzoekenden dat het afgelopen schooljaar participeerde, onder de huidige uitzonderingsregeling: dit waren er 516 in september 2017.

Het was nuttig en nodig om die hogergeschoolden kansen te geven om een carrièrewending te maken of bij werkloosheid een andere richting uit te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor de verduidelijking. Ik sta absoluut positief tegenover het initiatief. Ik ben ook blij de criteria te vernemen die op mij een evenwichtige indruk nalaten.

Er rust een grote verantwoordelijkheid op de VDAB-bemiddelaar. Ik weet niet in hoeverre ze daar bijkomend voor zullen worden opgeleid. Het is belangrijk dat dit op een juiste manier wordt aangepakt. Als er constant wordt gewezen op levenslang leren en flexibele loopbanen, dan is het begrijpelijk dat we dergelijke maatregelen en mogelijkheden aanbieden opdat hooggeschoolde werkzoekenden zich professioneel kunnen heroriënteren. Het is ook belangrijk dat het geen automatisch verworven recht is en dat u die schachtentemmerverhalen duidelijk afsluit. Het is de bedoeling om mensen een nieuwe richting in te duwen.

Het is zeker belangrijk om jongeren die voor een keuze staan als ze naar een universiteit of hogeschool gaan, goed te informeren wat de beste jobkansen zijn.

De hooggeschoolden die we hier beogen, zijn mensen die ergens een job hebben die blijkt niet voldoende jobkansen te bieden. Dat is een ander stadium, maar het hangt er toch aan vast.

Ik had nog enkele concrete vragen over de uitvoeringsmodaliteiten.

Betekent het loopbaangesprek met de VDAB-bemiddelaar dat de werkzoekende, die een bepaalde opleiding volgt, een job in die richting moet nemen? We hebben dat ook gezien met de knelpuntvacatures: moet dat dan ook in die knelpuntrichting gaan? We moeten er heel tevreden mee zijn als iemand een job vindt, maar we investeren wel in die heropleidingen. Moet de vacature dus in die richting worden ingevuld? Zal de VDAB-bemiddelaar specifiek die vacatures doorsturen?

Hoe verhoudt deze maatregel zich tot werkzoekenden uit andere gewesten? Zal er overleg zijn met de Waalse en Brusselse collega's in het kader van de bevordering van de interregionale mobiliteit? Zo zouden de hooggeschoolde werkzoekenden uit Brussel en Wallonië zich kunnen heroriënteren, rekening houdend met de knelpuntvacatures in Vlaanderen.

Wordt ook prioriteit gegeven aan herscholing voor bepaalde sectoren? Ik denk aan ICT en aan zorg, waar het aantal knelpuntvacatures toeneemt. Of wordt het meer afgestemd op wat die persoon zelf ook graag wil doen in de toekomst?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mijn fractie verwelkomt deze maatregel. Het is belangrijk om ook hogeropgeleiden de kans te geven zich te herscholen, zodat ze opnieuw fit kunnen zijn voor de arbeidsmarkt.

Ik heb een praktische beschouwing. Misschien is ze te praktisch voor deze commissie, maar ik vind het belangrijk dat VDAB op zijn minst de aanwezigheid van de betrokkene in de lessen en de curricula kan controleren. De betrokkene moet ook deelnemen aan alle examens, hij kan niet zomaar examens overslaan.

Minister, u verwees al naar de huidige maatregel, die veel stringenter is: 516 in 2017. Is er al een projectie voor de nieuwe maatregel? Het zal allicht om een veelvoud gaan.

Dan nog een kleine randbeschouwing. Eigenlijk is deze maatregel zeer aantrekkelijk voor wie al een job heeft, een andere richting wil uitgaan en verder wil studeren. Hij kan

erop speculeren dat hij zich laat ontslaan en een gesprek heeft met de VDAB-consulent, die hem dan een opleiding toestaat. We moeten ervoor opletten dat we mensen die worden gefinancierd met een werkloosheidsuitkering een hogere opleiding laten volgen.

Mevrouw Talpe anticipeerde ook al hierop: we moeten met minister Crevits het debat aangaan over de matching tussen onderwijs en de arbeidsmarkt. Deze maatregel is eigenlijk een corrigerende maatregel voor het feit dat mensen een keuze kunnen maken die niet adequaat is als ze 18 jaar zijn en misschien al daarvoor.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, het aanmoedigen van carrièrewendingen en zeker ook van competentieversterking is uiteraard prima. Hier ligt de focus op hooggeschoolden. Ik wil ervoor pleiten om de focus op de laaggeschoolden te versterken, en zeker op de laaggeschoolde jongeren. Het is zoals de heer Ronse aangeeft: laaggeschooldheid is het resultaat van het onderwijstraject, dat men via het arbeidsmarktbeleid ten dele kan remediëren. Men doet dat het best zo snel mogelijk. De cijfers van de 'Youth Guarantee' in het onderzoek van professor Struyve tonen aan dat slechts 45 procent van de laaggeschoolden correct worden bereikt. Volgens de cijfers van VDAB zelf krijgt slechts 18 procent van de laaggeschoolde jongeren een competentieversterkend aanbod, waarvan slechts 10 procent met een opleiding. Minister, die cijfers moeten beter. Daaraan zou men de prioriteit moeten geven, aangezien de middelen beperkt zijn, om de competenties en de kwalificaties van die jongeren te versterken. Als je je loopbaan begint met minder competenties, sleep je dat je hele loopbaan mee. Ik stel vast dat daarrond te weinig sense of urgency bestaat.

Een jaar geleden discussieerden we over de ongekwalificeerde uitstroom. Minister, toen vroeg ik u er volop op in te zetten, zodat het tweedekansonderwijs prioritair aan die ongekwalificeerde uitstromers zou worden aangeboden. Toen zei u dat u dat zou overlaten aan het oordeel van de bemiddelaar. We moeten op dat vlak iets sturender en ambitieuzer zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Kherbache, ik ga niet reageren op de 'Youth Guarantee'. Het was geen vraag daarover, maar over de hooggeschoolde mensen die een carrièrewending wensen. Als u er een discussie over wenst en een vraag over wilt stellen, geen enkel probleem. Ik heb al gezegd dat de cijfers waarover u het hebt, andere cijfers zijn dan die van VDAB, en dat we zouden proberen uit te klaren waar die verschillen zitten.

Mevrouw Talpe, de VDAB-bemiddelaars hebben richtlijnen. In de opleidingen die zij krijgen, zullen zij de nodige elementen krijgen om dit op de juiste manier te doen.

Wat de link met onderwijs betreft, blijft de schoolverlatersenquête heel belangrijk. Daarin zien we wat en hoe. De jongere echt helemaal richten mogen we echter nooit doen. Er zijn een aantal richtingen waarvan jongeren weten dat ze daarin relatief weinig kans hebben maar wanneer zij daar echt voor willen gaan en hopen daar toch een job voor te vinden, dan moet dat ook kunnen. Er zijn bijvoorbeeld geen 500.000 archeologen nodig, maar er zijn er wel nodig. Zeggen dat niemand die cursus mag volgen, zou dan ook verkeerd zijn. Dat richten is altijd een heel moeilijke zaak waarin de schoolverlatersenquête kan helpen. Mijnheer Ronse, u hebt ernaar verwezen, maar de samenwerking tussen VDAB en Onderwijs is de laatste jaren zeker verbeterd.

Of zij dan een knelpuntjob moeten aannemen, is een moeilijke vraag. Als iemand een knelpuntopleiding volgt maar plots een kans krijgt in een heel ander soort job, dan kan hij of zij die aannemen. Het gaat er ons om dat iedereen een job vindt.

Mijnheer Ronse, het is altijd vanuit de werkzoekende dat we vertrekken. We willen hem of haar meer kansen bieden op de arbeidsmarkt.

Wat de arbeidsmobiliteit betreft, heb ik een aantal maanden geleden aan VDAB gevraagd om met Actiris en Forem nieuwe gesprekken aan te knopen om na te gaan hoe we de samenwerkingsovereenkomst voor alle werkzoekenden kunnen aanpassen. Ik heb dit voorjaar een gesprek met mijn collega, en we zullen proberen daar een nieuwe samenwerkingsovereenkomst over te sluiten.

Die prioriteit voor bepaalde groepen hebben we dus niet, maar we gaan wel altijd uit van de werkloze.

Mijnheer Ronse, u had het over aanwezigheid. Moeten wij dan gaan controleren of iemand de lessen volgt? Ik was een student die naar de lessen ging, maar ik ken er veel die niet naar de lessen gingen en die wel hun diploma hebben gehaald. Voor mij telt het resultaat. En daarmee heb ik geantwoord op uw vraag, namelijk dat voor wie het resultaat niet haalt, wordt nagegaan waarom hij of zij dat resultaat niet haalt. Als we dan zien wat de reden is, dan is er transmissie mogelijk en kan er worden gesanctioneerd. Wat de manier betreft waarop mensen een diploma moeten halen, zou ik degenen die weinig of niet naar de les zijn geweest niet de kost willen geven. Ik was niet zo, maar ik ken er veel die wel zo waren. Iedereen moet dat voor zichzelf uitmaken. Ik zie daar iemand op de achterste rij zeggen dat het bij hem zo was. Sorry Matthias, ik wist niet dat jij de enige was op de achterste rij.

Wat het niet goedkoop behalen van een universitair diploma betreft, ben ik het helemaal met u eens. Dat hangt mee samen met de inschatting van de bemiddelaar. De redenen waarom de maatregel van toepassing wordt, hoop en denk ik te vermijden. Dat is effectief de bedoeling.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik concludeer dat dit een maatregel is waarmee u wilt inspelen op de noden van de arbeidsmarkt maar waarbij de werkzoekende het vertrekpunt is en dus centraal staat. Het zal zaak zijn om dit nauw op te volgen en te monitoren wie daarvan gebruikt maakt en op welke manier, en desgevallend de voorwaarden bij te sturen.

Ik ben niet zo pessimistisch als de heer Ronse wanneer het over misbruiken gaat, maar dat neemt niet weg dat we de regels duidelijk moeten stellen. De VDAB-bemiddelaars zullen daar zeker een belangrijke rol in spelen en voldoende opgeleid moeten zijn om inzicht te krijgen in de diploma's en competenties van die hooggeschoolden en te polsen naar hun goesting. Het is immers de bedoeling dat iedereen vooruitgaat. Op die manier kan men uiteraard ook misbruiken uitsluiten wanneer men die hooggeschoolden vanaf het begin de juiste richting uitstuurt.

Ik ben blij dat verder wordt ingezet op die provinciale verschillen en die interregionale opportuniteiten. Er moet eerst worden geput uit de Vlaamse reserve, daarna moet interregionaal worden gekeken en nadien internationaal. Hoe groter de krapte op de arbeidsmarkt, hoe beter en sneller we dit complementair kunnen inschakelen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik was zelf ook niet de grootste lesgever, maar het is inderdaad het resultaat dat telt. Die mensen worden natuurlijk wel vergoed via de werkloosheidsuitkering, ik denk dat van hen dan ook net iets meer mag worden verwacht omdat het niet geheel vrijblijvend is. Ik heb zelf mijn studies bekostigd door 's nachts bij Volvo en in cafés te werken. Verder, minister, krijgt u vanuit onze fractie alle steun voor die maatregel. We spreken vaak over laag- en middelgeschoolde jongeren

die problemen hebben, maar ik ken ook jongeren die briljant zijn en geschiedenis hebben gestudeerd maar geen job vinden. Deze maatregel zal perspectief bieden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aanzienlijk aantal ongelezen e-mails met vacatures van VDAB – 668 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aanzienlijk aantal ongelezen e-mails met vacatures van VDAB – 681 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): 85 procent van de vacatures die VDAB via e-mail naar werkzoekenden stuurt, blijven blijkbaar onaangeroerd in de mailbox zitten. Het gaat om e-mails die via automatische vacaturematching worden verzonden naar werklozen wier profiel minstens vier overeenkomsten vertoont met de eisen in de vacature. VDAB wijst erop dat hun sms-systeem succesvoller is: driekwart wordt wel opengedaan.

Tussen juni en augustus heeft VDAB 764.105 automatische e-mails met een link naar een vacature verstuurd. Daarvan werd dus slechts 15 procent opengeklikt. Zeker bij algemene vacatures is de groep met geschikte profielen heel groot, en dat heeft ook gevolgen voor het doorklikgemiddelde. Ter vergelijking: in diezelfde periode verzond VDAB 408.384 sms'en. Bij driekwart daarvan werd de link ook geopend en de vacature bekeken.

Minister, hoe kan de geringe respons op automatisch verstuurde vacatures via e-mail worden verklaard? Is er een verschil merkbaar tussen laag-, midden- en hogeschoolden? Is er een verschil merkbaar tussen algemene en knelpuntvacatures? Naargelang van de leeftijdsklasse van de werkzoekenden? Naargelang van het kennisniveau van Nederlanders?

VDAB geeft te kennen in de toekomst 'sterker te willen inzetten' op de meer succesvolle aanbiedingen via sms. Hoe zal dat concreet gebeuren?

Er is sprake van bemiddeling via de sociale media. Wat moeten we concreet verstaan onder het 'experimenteren' dat vandaag aan de gang is? Wanneer wil men dit algemeen operationaliseren? Wat betekent dit dan voor de toekomst van de automatische vacaturematching via e-mail?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik zal de inleiding die mevrouw Talpe gaf, niet herhalen. Ik zal met de deur in huis vallen. Worden werkzoekenden die systematisch niet reageren of doorklikken op mails gesanctioneerd? Krijgen zij een verwittiging? Wordt dat formeel opgevolgd? Welke stappen zult u ondernemen om die 'doorklik' te verbeteren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, automatisch doorgestuurde vacatures vormen maar een van de instrumenten waarmee VDAB werkt om werkzoekenden naar een job te begeleiden. Er is ook nog zoiets als de persoonlijke bemiddeling, het persoonlijk dossier, de mail op maat. Er zijn jobbeurzen en andere collectieve acties. Er zijn werkervaringstrajecten, stages enzovoort.

Dat er slechts 15 procent van de automatische e-mails wordt opengeklikt, is inderdaad opmerkelijk. Ik vond dat zelf ook heel opmerkelijk. Het is te begrijpen als we zien hoe de automatische vacaturematching is opgezet. Die vertrekt van de vacature en zoekt de x meest matchende werkzoekenden, zeg maar de twintig meest matchende. Als het dus om een moeilijk in te vullen vacature gaat, zal het systeem ook werkzoekenden meenemen die eigenlijk niet helemaal matchen, waardoor de werkzoekende zich niet meteen aangesproken voelt en de mail zelfs niet openklikt.

Bovendien gaat het, zoals de naam aangeeft, om een automatische matching die de werkzoekende in zijn mailbox krijgt maar waar hij zelf niet om gevraagd heeft. VDAB zet dit instrument in vooral om vacatures in te vullen en werkzoekenden te triggeren, misschien ook naar jobs die ze anders nooit bekeken zouden hebben.

Mevrouw Talpe, de klikratio zal lager liggen bij knelpuntvacatures en vacatures voor hogeschoolden. VDAB beschikt niet over concrete en exacte cijfers.

De automatische matching is geen ideaal instrument. VDAB beseft dat zelf heel goed en werkt intensief aan een holistische en meer transparante aanpak, meer op maat van de werkzoekende. Daarbij zal ook meer worden vertrokken van hun interesses en de onderliggende competenties van de werkzoekende. De voorbeelden hebben al vaak in de kranten gestaan, we hebben die allemaal gelezen. Mensen krijgen soms vacatures die hen niet interesseren. Dat is het gevolg van de automatische matching.

Dat is zeker het geval omdat we voor de werkzoekende uitgaan van competenties en de vacature nog vaak uitgaat van diploma's en cv's. Dat is een moeilijke matching, dat kan heel verkeerd lopen. Het is de bedoeling dat we dat anders gaan aanpakken.

Via 'vind! een job' kan de werkzoekende zelf zijn selectie maken. ook krijgt de werkzoekende op de vacaturepagina vacatures aangeboden op basis van zijn recente zoekacties. VDAB wil naar één dashboard gaan, waarbij de werkzoekende zowel eigen selecties kan maken als suggesties krijgt aangereikt op basis van zijn profiel, zijn zoekgedrag, wat gelijkaardige profielen als job gevonden hebben of waarnaar zij zoeken. Het is een beetje zoals aankopen via een website: men krijgt de tip wat anderen die hetzelfde kochten nog bekeken hebben. Die filosofie wil men gaan gebruiken: 'mensen die deze job hebben aangeklikt, hebben ook daarnaar gekeken'. Dat is een andere manier van werken, meer op maat van het individu.

VDAB wil maximaal de data waarover men beschikt, inzetten om de aangeboden vacatures zowel meer op maat te maken als om het blikveld van de werkzoekende te verruimen. Dat is ook belangrijk. Misschien beseft men niet altijd dat men met zijn kennis en kunde in een heel andere job kan terechtkomen dan wat men zelf in het hoofd heeft. De werkzoekende moet voor mij ook wel zelf kunnen instellen welk kanaal hij wil gebruiken voor nieuwe vacatures.

De discussie over sanctionering bij niet aanklikken, hebben we al eens gehad naar aanleiding van een artikel over de 'big data' waar Fons Leroy iets over had gezegd. Ik heb het toen ook gezegd, maar ik wil het graag herhalen: de basis van sanctioneren en controle is dat de werkzoekende een actief zoekgedrag moet hebben. Dat kan op verschillende manieren. Klikken op automatisch verstuurd mails is er daar één van. Dat zegt op zich niet veel. Als we degenen die dat doen niet meer zouden bekijken, zou iedereen ze aanklikken en is men klaar. Dat heeft ook geen effect.

Belangrijk is dat de werkzoekende kan aantonen dat hij of zij op een ernstige manier passende vacatures gezocht heeft, een up-to-date cv heeft, opleidings- en sollicitatieacties ondernomen heeft en dergelijke. Bij voorkeur houdt hij of zij dat bij in online sollicitatiemappen, en bespreekt hij of zij zijn of haar acties in opvolggesprekken met de bemiddelaar. VDAB reikt informatie aan en ondersteunt dan waar nodig.

Als de werkzoekende onvoldoende acties onderneemt, onvoldoende meewerkt of afwezig blijft, worden de stap naar sanctionering uiteraard gezet.

Emmily Talpe (Open Vld): Dat percentage van 85 procent deed bij mij ook de wenkbrauwen fronsen, ik ben blij dat u dat ook een opmerkelijk aantal vond en dat u er iets aan wilt doen. Ik heb hier een aantal heel positieve bijsturingen gehoord. Het is natuurlijk wel zo dat niet elke mail van VDAB per definitie moet worden beantwoord. Soms krijgen werkzoekenden inderdaad vacatures waar ze geen interesse voor hebben, of ze zitten al in een heel ver stadium voor een andere job, het is niet één op één. Maar die 85 procent, daar kunnen we niet omheen, daar moeten we iets aan doen.

U hebt bevestigd dat we de automatische vacaturematching gaan evalueren en heroriënteren. Ik ben heel tevreden met dat antwoord. Het is echt nodig. We moeten de focus veel meer op het individu leggen en de data echt gebruiken om te bepalen waar er interesse is. We moeten nog veel meer inzetten op het maatwerk en zien of de automatische vacaturematching nog zo mag heten.

We werken op verschillende levels: sms, mail, persoonlijk contact, sociale media. Die complementariteit is uiteraard heel doeltreffend, maar we mogen niet uit het oog verliezen dat er een individu is. Voor de ene is het ene middel meer geschikt dan voor de andere. Mails in bulk, daar heb ik het wel wat moeilijk mee.

Minister, wanneer komt die bijsturing er? Er is van alles aangekondigd. Is men daar al mee bezig? Komt er eerst een plan? Kunt u dat nog even verduidelijken?

Axel Ronse (N-VA): Minister, uit uw antwoord leid ik af dat Het Belang van Limburg de kwestie iets te simplistisch had voorgesteld, iets te zwart-wit. Het is niet louter de werkzoekende die niet doorklikt, het gaat over veel meer, ook heel het systeem. We moeten wat nuances maken.

Zoals mevrouw Talpe zegt, is het goed dat u het systeem gaat bijsturen. Het moet niet onze ambitie zijn om veel 'doorkliks' te hebben, maar wel om veel mensen opnieuw aan de slag te krijgen die gebeten en gedreven zijn in hun nieuwe job. Alle steun vanuit onze fractie voor de bijsturing.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, de respons op sms'en is veel groter. Wordt daarvoor misschien een ander systeem toegepast? Als het antwoord ja is, kan men dat dan ook toepassen voor het mailverkeer? Als men als werkzoekende heel veel mails krijgt, kan dat een averechts effect hebben. Wie te veel mails krijgt, gaat er op de duur niet meer op in, dat heeft geen zin. Hoe gaat dat bij de sms? Is dat systeem beter bruikbaar?

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Claes, de automatische matching is iets totaal anders dan de sms. Men heeft vacatures en werkzoekenden, en de computer bepaalt wie welke mail krijgt. Dat is geen persoon, bij een sms is dat wel het geval. De bemiddelaar stuurt gericht een sms naar een bepaalde persoon. Dat is maatwerk. Zoals ik probeerde uit te leggen, willen we eigenlijk een combinatie van de twee. Men wil de vacatures die per mail worden verstuurd iets duidelijker afbakenen. We hebben van de werkgevers een beter omschreven vacature nodig, dan kan men beter gaan matchen.

In het nieuwe pact tegen krapte is een van de elementen: meer competentiegericht werken, vooral vanuit die vacatures. Daar bovenop, zoals ik zei, komt de filosofie dat men gelijkaardige jobs aanraadt. *(Opmerkingen van Sonja Claes)*

Nee, dat is maatwerk.

Mevrouw Talpe, dat is al bezig. 'Vind! een job' bestaat al. VDAB werkt altijd zo, continu, in proces. Gelukkig, ik ben daar blij om, is bij VDAB nooit iets af. Men denkt en kijkt altijd verder. De arbeidsmarkt verandert enorm, continu. Heel het digitale luik verandert continu. De mogelijkheden inzake communicatie veranderen voortdurend. VDAB probeert daar zo snel mogelijk op in te spelen. Dat proces verandert continu. Nu is men bezig met de dingen waarover ik sprak. Er wordt niet gepland 'tegen dan moet zus en zo'. Neen, dat is een continu proces.

Emmily Talpe (Open Vld): Het belangrijkste is inderdaad dat we de werkzoekenden kunnen bereiken. Dat we een aanbod kunnen garanderen. En dat mag wat mij betreft best een ruim aanbod zijn, maar dan natuurlijk weer niet zo ruim dat men het niet meer serieus neemt. Dat moeten we zeker vermijden.

Aan vacatures is zeker geen tekort, dat hebben we gisteren al besproken in de plenaire vergadering. Ook voor de werkgevers willen we natuurlijk de kans vergroten dat ze zoveel mogelijk mensen kunnen bereiken die hun vacatures kunnen invullen, graag een geschikte kandidaat. Het mailsysteem is een goed systeem. Maar ik vind het goed dat er een evaluatie en bijsturing komt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de WIJ!-trajecten (Werkinleving voor Jongeren) om de kansen van laaggeschoolde jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten via sport – 674 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, u hebt in het verleden al vaker aangekondigd dat u zinnens was om jongeren te activeren richting arbeidsmarkt met behulp van sport. Dit heeft nu vorm gekregen met de goedkeuring van een nieuwe reeks werkinlevingstrajecten (WIJ! 3). Die trajecten moeten voor laaggeschoolde jongeren de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen. Concreet gaat het om veertien projecten waarbij jongeren via sport, gaande van boksen tot diepzeeduiken, bepaalde attitudes en vaardigheden aangeleerd krijgen die hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.

De achterliggende idee is dat sport een hefboom kan zijn. Daarom krijgt dit aspect in de nieuwe reeks WIJ!-projecten een doorslaggevende rol. De minister verantwoordt de maatregel met de stelling dat sport veel meer is dan bewegen alleen, het kan leiden tot competenties als afspraken maken, verantwoordelijkheid nemen, omgaan met winnen en verliezen of functioneren in team.

Het objectief van de maatregel is de opstart van ruim drieduizend trajecten. De kostprijs bedraagt 12 miljoen euro. Minister, op basis van welke criteria werden de veertien projecten goedgekeurd?

Worden de laaggeschoolde jongeren op een bepaalde manier gerekruteerd om in aanmerking te komen voor deze maatregel?

Welke precieze rol zal sport hebben in het verbeteren van de competenties van die jongeren?

Via welke parameters zullen de drieduizend trajecten verdeeld worden over heel Vlaanderen?

Wat is de tijdsperiode voor de opstart? Hoelang zullen ze lopen?

Graag wat meer verduidelijking.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ook in WIJ2 was er al een sporttraject mogelijk. We hebben dat door de VUB laten beoordelen en om suggesties gevraagd. We hebben op basis daarvan en op basis van de ervaring van WIJ2 de nieuwe tender WIJ3 uitgeschreven.

De veertien nieuwe werkinlevingstrajecten (WIJ3-trajecten) werden door het ESF en VDAB beoordeeld op basis van vier criteria: lokale verankering, engagement, aanpak en methodiek, deskundigheid en ervaring. Vroeger moest elke trajectaanbieder ook een sporttraject aanbieden. Dat wil absoluut niet zeggen dat elke jongere die een WIJ!-traject volgt, sport moet gaan doen. Dat moet duidelijk zijn. We vroegen dat een sporttraject werd aangeboden, maar het was geen verplichting voor de jongere. In de WIJ2-trajecten was het zelfs niet voor iedereen verplicht. Niet iedereen moet aan sport gaan doen, maar de werkinlevingstrajecten blijven ervan uitgaan dat we jongeren die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, dichterbij kunnen brengen, en sport is daar één instrument toe.

Om de vier criteria te kunnen beoordelen, werden een hele reeks beoordelvingsvragen gesteld. Ik noem er enkele: de betrokken organisaties met wie ze gaan werken, de complementariteit met het bestaande aanbod enzovoort.

Specifiek in deze trajecten werd ook gevraagd naar de rol die sport krijgt in de begeleidingsaanpak, de methodiek, aanpak en doelstellingen en de sportexpertise die zal worden geïntegreerd in de WIJ!-trajecten. We hebben daar wel het accent op gelegd deze keer. Iedereen moest in WIJ3 die wou meedoen effectief een sporttraject kunnen aanbieden. We hebben daar duidelijke vragen naar gesteld.

Tot slot werd gepeild naar de flexibiliteit en de eventuele bijsturingsmogelijkheden van het actieaanbod, de stappen die genomen worden als jongeren dreigen uit te vallen, de evaluatiemethodiek van de trajecten, de nazorg en de betrokkenheid. Dat zijn de criteria, sport is slechts een onderdeel.

Er gelden diverse specifieke criteria om in aanmerking te komen voor de WIJ3-trajecten als jongere. De trajecten zijn gericht op laaggeschoolde niet-werkende werkzoekende jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ze moeten tussen 17 en 25 jaar zijn op het moment van toeleiding naar het traject. Afwijkingen op het leeftijds- of kwalificatiecriterium moeten worden goedgekeurd door VDAB.

Deze laaggeschoolde jongeren worden via een infosessie of tijdens een persoonlijk gesprek geïnformeerd over het WIJ!-project en aangemoedigd om deel te nemen. Indien de jongere geschikt is, wordt er meteen een afspraak geboekt bij de promotor en kan de dienstverlening worden opgestart, met of zonder de sportmodule.

Organisaties moesten in de projectvoorstellen verduidelijken welke rol ze aan sport zullen toekennen met het oog op het verbeteren van de competenties.

De organisaties konden uit drie rollen kiezen. Die drie rollen zijn gebaseerd op het onderzoek van de VUB.

Sport kan worden gebruikt als een sociaal middel. Sport wordt dan beschouwd als een manier om relaties op te bouwen of verder te ontwikkelen. Ik vind dat belangrijk. Een jongere die in een sportorganisatie terechtkomt waar hij vroeger niet kwam, kan door die aanwezigheid in de sportorganisatie een totaal nieuw netwerk uitbouwen. Sport kan worden gebruikt als een toepassingsmiddel om competenties als fair play, respect, discipline, doorzettingsvermogen, teamwork, assertiviteit en dergelijke in een andere context te leren toepassen. Sport kan ook worden ingezet

als een leermiddel om nieuwe leerervaringen te ontwikkelen en om te werken aan individuele competenties en vaardigheden die in een actieplan worden vastgelegd. Ik denk dat iedereen zich wel voorbeelden van die drie rollen kan voorstellen.

Bij de verdeling van de trajecten wordt rekening gehouden met het toeleidingspotentieel van de WIJ!-partners, met de beschikbare arbeidsreserve en met het aanbod van de andere projecten of acties die zich tot dezelfde doelgroep richten. Het is belangrijk dat we de totale context zien en niet hier of daar een overaanbod creëren. We moeten al onze instrumenten maximaal inzetten.

Tot slot zijn de WIJ3-projecten op 1 oktober 2017 gestart, met uitzondering van het project in Limburg, dat op 1 januari 2018 is gestart. De projecten lopen af op 31 december 2020. In Limburg is het project later gestart omdat daar tot en met 31 december 2017 een tender liep die zich tot dezelfde doelgroep richtte. Dat was effectief een overlapping geweest.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor het verduidelijkende antwoord. Volgens mij hebt u bijna al mijn vragen beantwoord. Sport kan geen verplichting zijn. Persoonlijk zou ik passen voor boksen of diepzeeduiken, maar ik geloof wel dat sport een grote meerwaarde kan hebben. De studie heeft het aangetoond. Dit geldt zowel voor persoonlijke relaties als voor teamwork, respect en het najagen van doelen. Sport geeft energie en een positieve kijk op de samenleving. Het geeft zin in de toekomst.

Ik kom even terug op de vraag om uitleg over deze idee en de toepassing ervan die ik in 2017 heb gesteld naar aanleiding van de studie van de VUB. Een van de conclusies in de studie is dat het beleid wel inzet op het gebruik van sport met betrekking tot tewerkstelling, maar dat dit best zou worden uitgebreid voor de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs, Welzijn en Jeugd. U hebt die uitbreiding toen niet uitgesloten, maar u wilde zich eerst op sport focussen. Ik weet niet hoe het nu zit. Worden al uitbreidingsmogelijkheden besproken? Kunt u dit verder toelichten?

Verder heb ik nog een vraag over de monitoring. Het is belangrijk dat we dit kunnen evalueren en eventueel bijsturen. We moeten hieruit leren in functie van toekomstige projecten.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, het is een goede zaak dat u nog eens duidelijk hebt gesteld waarvoor de WIJ-trajecten staan. Sport lijkt me een zeer sterke aanvulling om jongeren te vormen met competenties die handig zijn op de arbeidsmarkt. Het hoeft niet te gaan om een weerspiegeling van een concrete arbeidsplaats, maar er kunnen wel degelijk aanvullingen zijn die nuttig zijn voor het verdere verloop van de loopbaan. Bepaalde competenties, zoals het tonen van discipline, samenwerken en in team werken om resultaten te bereiken of de omgang met leiderschap, lijken me zeer handig voor latere functies. Op die manier wordt een goede attitude verworven.

Ik zou zelfs nog een stap verder durven te gaan. Dit kan ook in andere sectoren, zoals de jeugdsector. Zo doet een leider bij de scouts of de Chiro heel wat ervaring op in het leiden van groepen. Ze moeten een team aansturen. Bovendien zijn dit vaak jonge mensen met een sociaal engagement, wat zeker niet te onderschatten valt. In het strategisch personeelsmanagement spelen sociale vaardigheden steeds meer een rol. Ook daar kunnen attitudes worden bijgebracht.

Minister, de WIJ-trajecten hebben zeker en vast een positieve meerwaarde en kunnen een hefboomfunctie vervullen. Ik heb echter nog een technische vraag.

De projecten lopen tot december 2020. Hoe zullen die projecten later worden opgevolgd? Hoe zullen we de projecten evalueren? Dit sluit aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Talpe.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, de grote meerwaarde van sport voor iedereen, niet enkel werkzoekenden, is me al lang duidelijk. Dit kan zeker een interessante aanvulling op het aanbod zijn. Een tijdje geleden heb ik u een vraag om uitleg gesteld over de resultaten van de WIJ2-trajecten. Het viel me op dat de uitstroom naar werk in de groep waarvoor het traject een sportcomponent omvatte 5 procentpunten lager lag dan de globale uitstroom naar werk van de WIJ2-trajecten. Dat is een significant verschil. Zijn daar verklaringen voor? Vormen diegenen die een sportcomponent in hun traject hebben ingebouwd een zwakkere doelgroep? Is de sportcomponent nog onvoldoende uitgebouwd en geïntegreerd in wat een goed WIJ-traject zou moeten zijn?

Tijdens de vorige ronde werd de sportcomponent vanuit het budget van het beleidsdomein Sport gefinancierd. Is dit nu opnieuw het geval? Wordt uw bevoegdheid inzake sport nu gedopeerd met middelen uit het budget voor het beleidsdomein Werk?

Ik heb nog een laatste vraag. Hoe verloopt de selectie van de clubs en sportverenigingen? Moeten de aanbieders dat zelf doen of wordt op een of andere manier een kwaliteitscriterium gehanteerd?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk dat ik alle aanvullende vragen samen kan beantwoorden. In mijn ogen is sport in het verleden niet op de juiste manier in het aanbod opgenomen. Dit heeft ook geleid tot het verschil van 5 procentpunten. Er was voorzien in vijf rollen, waaronder het werken in een sportclub. Dat is misschien heel nuttig en zinvol, maar uit de evaluatie door de VUB is gebleken dat het eigenlijk weinig bijbrengt.

De drie andere aspecten waarop we nu de focus leggen, zijn iets heel anders. We focussen nu op het sporten zelf. In het verleden werden die trajecten meegefinancierd vanuit het beleidsdomein Sport. De mensen speelden een actieve rol in de sportclubs en -federaties. Nu dat niet het geval is, is niet meer voorzien in een financiering vanuit de sportclubs. De selectie van de clubs berust bij de aanbieders. Tijdens de evaluatie van de aanbieders wordt rekening gehouden met de elementen die ik daarstraks naar voren heb gebracht.

Mevrouw Van Eetvelde, mevrouw Talpe, ik ben het ermee eens dat dit ook in andere beleidsdomeinen zou kunnen. Aangezien sport nog niet eens op punt stond, vond ik het beter eerst sport goed op punt te stellen. Ik vond zelf dat het project te ruim was en niet de oorspronkelijk geplande doelstelling had. Nu stellen we de focus duidelijker. Volgens mij zitten we nu in de juiste richting. Het resultaat en de meerwaarde binnen het proces zullen echter uit de praktijk moeten blijken. We hebben hiermee geen internationale ervaring, we proberen iets. Dat gebeurt altijd met trial-and-error. We leren hiervan en we gaan vooruit. Ik verklaar in deze commissie altijd dat falen geen probleem is als we eruit leren. Ik durf gerust te stellen dat de WIJ2-trajecten nog niet in orde waren. We hebben daaruit geleerd en we gaan nu naar de WIJ3-trajecten.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik denk niet dat ik daar nog veel aan moet toevoegen. Ik ben zeer blij met de evaluatie en de bijsturing. We mogen ons niet blindstaren op de resultaten. Sport kan ook op langere termijn resultaten boeken.

Voor die jongeren is dit sowieso een boost. We moeten hier verder op inzetten en we zullen dit blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de herintegratie van langdurig zieken in het arbeidsproces – 676 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ik verwijs naar het boek 'Ik wil gewoon werken!' dat VDAB heeft uitgebracht. Het boek bevat getuigenissen van langdurig zieken die ernaar snakken opnieuw aan de slag te gaan. Het is bedoeld voor bedrijven en moet aantonen dat langdurig zieken vaak op een muur van scepticisme stoten. In dat opzicht is het uiteraard positief dat VDAB de werkgevers en hun HR-managers met een boekje wil sensibiliseren om langdurig zieken die het werk willen hervatten een eerlijke kans te geven.

Het is een feit dat het aantal langdurig zieken zorgwekkend toeneemt. De kosten voor de ziekteverzekering nemen exponentieel toe. Indien die ontwikkeling zich doorzet, worden de kosten onhoudbaar. Hierdoor is aan de federale reactiveringsprogramma's naast de spreekwoordelijke wortel ook een even spreekwoordelijke stok gelinkt. Dit vertaalt zich in een afname van de uitkering indien mensen moedwillig niet aan een reactiveringsprogramma deelnemen. Voor een goed begrip vermeld ik hier nog dat het om uitkeringen voor ziekte gaat. VDAB heeft geen zeggenschap over een eventuele sanctionering.

Sommigen focussen graag op dit aspect om het federaal beleid te bekritisieren en om de doelgroep totaal ten onrechte als werkonwillige profiteurs af te doen. Noch minister Peeters, noch minister De Block, noch enig ander lid van de Federale Regering heeft ooit geïnsinueerd dat langdurig zieken profiteurs of werkonwilligen zouden zijn. Integendeel, het is net de bedoeling deze mensen een nieuw perspectief te geven en uiteraard ook de sociale zekerheid te ontlasten door hen opnieuw te activeren, voor zover dat haalbaar is en op maat van de betrokkenen gebeurt.

Helaas is recent gebleken dat het niet evident is mensen na een langdurige ziekte een aangepaste job op de werkvloer te bezorgen. Bij een aantal werkgevers blijkt een mentaliteitsverandering noodzakelijk om zich voldoende in te schrijven in de reactiveringsinspanningen voor langdurig zieken.

Minister, hoe schat u het initiatief van VDAB in om een boekje met getuigenissen te publiceren om de werkgevers en de HR-managers te sensibiliseren? Wordt het meer verplichtend karakter van de reactiveringsmaatregel thans als problematisch ervaren? Beschikt u over concrete aanwijzingen dat Vlaamse langdurig zieken die ten gevolge van een reactiveringsprogramma opnieuw aan de slag moeten gaan effectief worden gesanctioneerd? Wat zijn de ervaringen van VDAB met werkgevers met betrekking tot hun medewerking aan de herintegratie van langdurig zieken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, dat boek is enkel tot stand gekomen omdat VDAB, lang voor de federale overheid, met het RIZIV een herintegratieprogramma is gestart. Op basis van die positieve ervaringen met de Vlaamse maatregel is dat federaal programma tot stand gekomen. Hierdoor kan deze werkwijze

ook in de andere landsdelen worden gebruikt. Op basis van de ervaring die VDAB heeft opgedaan, is het boek 'Ik wil gewoon werken!' geschreven.

Ik juich dit initiatief uiteraard toe. Het is altijd een goede zaak te beschikken over de getuigenissen van langdurig zieken. Ze getuigen over wat er voor hen is gebeurd en op welke wijze ze op een andere wijze dan voordien aan de slag zijn gegaan. Ik herinner me schitterende voorbeelden die tot de verbeelding spreken. Daarnaast zijn hier nog een tiental bijdragen van schrijvers uit diverse organisaties en beleidsdomeinen aan toegevoegd.

Op basis van die insteek wordt geïllustreerd dat het werken aan de herintegratie van langdurig zieken voor iedereen een winst betekent. In de eerste plaats geldt dit voor de zieken zelf. Ik geef even een voorbeeld. Dat iemand niet meer als vrachtwagenchauffeur kan werken, betekent niet dat hij niets meer kan op de arbeidsmarkt. Het geldt ook voor de werkgevers. Die mensen kunnen hun job goed uitoefenen met de competenties waarover ze toch beschikken. Natuurlijk is het ook goed voor de maatschappij in het algemeen. Het is beter dat iemand aan het werk is dan niet aan het werk is.

VDAB wil zich met dit boek niet enkel richten tot werkgevers en HR-managers, maar tot een veel breder publiek. Hieronder vallen de artsen, die in het verleden misschien te vaak keken naar wat iemand niet meer kon in plaats van te kijken naar wat iemand wel zou kunnen. Het boek richt zich ook tot de werkzoekenden. Om de herintegratie zo succesvol mogelijk te laten verlopen, wil VDAB met dit boek alle spelers op het terrein sensibiliseren en de neuzen in dezelfde richting krijgen.

VDAB heeft geen concrete aanwijzingen dat aan langdurig zieken sancties worden opgelegd. De instroom van langdurig zieken in de dienstverlening van VDAB verloopt op vrijwillige basis. Als ik het me goed herinner, gaat het jaarlijks om 4000 mensen.

VDAB heeft positieve ervaringen met werkgevers. De medewerking bij de herintegratie van langdurig zieken verloopt altijd vrij vlot. Op de werkvloer is bij de werkgevers wel een nood gedetecteerd aan concrete informatie over mogelijke ondersteuningsmaatregelen en dienstverleningsvormen. Om die reden gaat VDAB in een nieuw dienstverleningsmodel naar een eerstelijnsdienstverlening waar de werkgevers onmiddellijk met hun vragen terecht kunnen. Op de manier hopen we voor de verdere informatiedoorstroming te zorgen. We zullen ook best practices, bijvoorbeeld uit de uitzendsector, verspreiden onder de andere werkgevers. Dat zijn elementen die we op basis van de ervaring met het gebrek aan informatie gebruiken om de informatieverbreiding te verbeteren.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik twijfel absoluut niet aan de inzet van de Vlaamse overheid om langdurig zieken te herintegreren. We gaan daar niet nu pas mee van start: dat is al geruime tijd aan de gang.

Naar aanleiding van de plannen van de Federale Regering heb ik in 2016 een actuele vraag over de integratie gesteld. U hebt toen geantwoord dat u het positief vond dat de Vlaamse overheid een pioniersrol had vervuld en dat het verplicht karakter niet als problematisch werd ervaren. Ik stel nu deze vraag om uitleg omdat in het persartikel naar aanleiding van het boekje de indruk is gewekt dat er toch kritiek is gekomen op dat meer verplichte karakter en dat de reactiveringsprogramma's meer als een doekje voor het bloeden worden beschouwd. Ik wil van u vernemen of u ook vindt dat die onderliggende kritiek daar effectief tot uiting komt.

Ik vind mijn laatste vraag heel pertinent. Wat de mentaliteitsverandering bij de werkgevers betreft, moeten vaak ook tastbare inspanningen op de werkvloer gebeuren. Dat is niet altijd evident. Zeker voor kleinere werkgevers is het niet zo

gemakkelijk iemand een andere job aan te bieden. Ik ben dan ook zeer blij dat op die eerstelijnsdienstverlening wordt ingezet. De Vlaamse overheid moet nadenken over de vraag hoe we de kleinere bedrijven beter kunnen voorbereiden en welke opties er zijn om de langdurig zieken te integreren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik ben blij dat deze vraag om uitleg vandaag op de agenda staat. Ik weet niet of u deze ochtend het opiniestuk van professor Baert in De Tijd hebt gelezen. Hij heeft gesteld dat we in verband met de arbeidsmarkt vooral de inactieven moeten activeren en het aantal inactieven zo klein mogelijk moeten maken. Hij heeft het over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT), maar daarnaast pak hij ook de langdurig zieken aan.

Met uw samenwerkingsovereenkomst met het RIZIV verricht u echt pionierswerk. In juni 2017 heb ik hierover een schriftelijke vraag gesteld. We merken dat het aantal langdurig zieken dat zich vrijwillig bij het RIZIV aanmeldt om hieraan deel te nemen, blijft stijgen. Vorig jaar hebben 3672 mensen hierop ingetekend. Uit de cijfers die ik van u heb ontvangen, blijkt dat 36,8 procent van de mensen die het traject volledig volgen effectief een job vinden. Dat zijn de zaken die we kunnen en moeten doen. We moeten het boek dat nu is gepubliceerd en alle initiatieven die dit kunnen versterken kamerbreed steunen. Wat ons betreft, krijgt u felicitaties.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, we zijn het niet altijd eens, maar ik ben tevreden met het initiatief van VDAB. Ik ben trouwens ook tevreden met de genuanceerde wijze waarop mevrouw Talpe en anderen deze problematiek benaderen. Toch wil ik een aantal opmerkingen maken.

Volgens mij houdt de wijze waarop het een en ander wordt aangepakt wel degelijk risico's in, maar ik wil de rest van mijn betoog vooral focussen op een pleidooi voor een positieve wijze om naar ziekte en naar langdurig zieken te kijken.

Mevrouw Talpe, u hebt verklaard dat het onhoudbaar wordt als we niet opletten met de langdurig zieken. Dat is in de eerste plaats een keuze om een aantal zaken, zoals de ziekteverzekering, op een afdoende wijze te financieren.

Als we vandaag meer would be-kandidaten op de arbeidsmarkt willen, is dat in grote mate ook een positief verhaal. Heel wat aandoeningen – of we het nu hebben over kanker, niet-aangeboren hersenletsels, ongevallen, enzovoort – waren in het verleden fataal, maar worden vandaag in grote mate chronische ziekten. Gelukkig maar. Of mensen herstellen, zij het jammer genoeg nooit volledig. Als het ons menens is met de vermaatschappelijking van de zorg, zullen we op een andere manier naar die kwetsbaarheid moeten kijken. We zullen effectief moeten bekijken wat mensen kunnen en kennen, eerder dan te kijken naar hun beperkingen.

Minister, u had het over het beter bekendmaken van ondersteuningsmaatregelen en de dienstverlening. In een van de meerbanenplannen werd op een gegeven moment de Gespecialiseerde Individuele Beroepsopleiding (GIBO) in het leven geroepen. Die richtte zich specifiek op arbeidsgehandicapten. Gedurende 52 weken kreeg men vrijstelling van Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en een begeleiding. Een GIBO is een IBO, maar dan gericht op mensen die in een gespecialiseerde trajectbegeleiding (GTB) zitten. Komen langdurig zieken voor die maatregel in aanmerking? Doorheen de tijd is de grens tussen chronische ziekte, het resultaat van ziekte, beperking en handicap steeds meer flou geworden. Als we maatregelen in de markt zetten, moeten we toch ook eens bekijken in hoeverre we een positief verhaal kunnen geven in plaats van deze groep voortdurend te stigmatiseren. Ik apprecieer dat in het betoog van mevrouw Talpe.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Mijnheer Ronse, ik wil u er toch op wijzen dat de titel van het opiniestuk van Stijn Baert luidt: 'Beperk uitkeringen niet in de tijd'. U vergeet dat te vermelden. U citeert Stijn Baert ten dele. Het klopt dat het belangrijk is dat we de inactieven stimuleren om werk te vinden. Het beperken van uitkeringen in de tijd is daarvoor niet de juiste oplossing, vond Stijn Baert.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Claes, ik zou u natuurlijk ook het einde van het artikel kunnen voorlezen... *(Opmerkingen)*

Mijnheer Ronse, u zegt dat we de inactieven moeten meenemen. Maar de werkloosheidscijfers verschillen al grondig tussen het federale en het Vlaamse niveau. De RVA brengt de werkloosheidscijfers voor Vlaanderen naar voren en spreekt dan van 150.000 werklozen. Wij hebben het over 202.000. Wij tellen bijvoorbeeld die 4000 inactieven waarvoor wij met de VDAB in die RIZIV-campagne werk zoeken mee in de werkloosheidscijfers. Wij nemen dus ook niet-uitkeringsgerechtigden mee. Die inactieven, maar ook mensen met een leefloon, zitten mee in onze cijfers. Daardoor liggen die cijfers 30 procent hoger dan de federale cijfers. Daarin zitten enkel de uitkeringsgerechtigden. Wij tellen ook de werkzoekenden mee die niet-uitkeringsgerechtigd zijn maar die zich hebben ingeschreven bij VDAB. We moeten dus duidelijk voor ogen houden over welke werkloosheidscijfers we spreken als we ons afvragen of werkloosheidscijfers goede of slechte indicatoren zijn.

Als we de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen uitdrukken in fulltime-equivalenten, zitten we op 68 procent. In Nederland is dat 62 procent. Je moet alles dus wel in het juiste kader bekijken. Soms vind ik het moeilijk de discussie goed te voeren.

We werken aan de werkzaamheidsgraad en aan de werkloosheid, en we nemen alle maatregelen die moeten worden genomen.

Mijnheer Van Malderen, voor het antwoord op uw specifieke vraag over de GIBO zou ik dat eens moeten nazien. Maar ik ga u een intuïtief antwoord geven. De IBO behoudt de uitkering van die werkloze. De meeste langdurig zieken van die 4000 hebben geen werkloosheidsuitkering maar een ziekte-uitkering. Ik denk dus dat zij niet in die GIBO kunnen zitten. Misschien zijn er andere mogelijkheden, maar de IBO-maatregel zegt: 'Ge zijt werkloos, ge krijgt een uitkering, en ge moogt uw uitkering verder meenemen.' Er zijn andere mogelijke maatregelen. De werkervaringsplaatsten, enzovoort. Daar doen bijvoorbeeld de leefloners mee. Maar ik denk dat die langdurig zieken dat niet kunnen omdat die maatregel daarop niet getekend is.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Mijnheer Van Malderen, u interpreteert mijn waakzaamheid ten aanzien van de kost van de ziekteverzekering toch wat verkeerd. Het is net de keuze om de factuur niet uit de hand te laten lopen. Daarmee wil ik niet zeggen dat wij mensen die ziek zijn en die echt niet kunnen terugkeren naar de arbeidsmarkt, uit de ziekteverzekering moeten duwen. Die indruk is totaal incorrect. Maar we moeten wel mensen die willen en kunnen, de kans geven om die stap terug naar de arbeidsmarkt te zetten. Daar zitten we allemaal op één lijn – of dat zou toch moeten. Dat zal zeker niet evident zijn, want zowel de langdurig zieke die herintegreert, moet inspanningen leveren, als de werkgever en zeker ook de overheid. Gisteren zei ik het al tijdens het debat over de krapte op de arbeidsmarkt: de herintegratie van langdurig zieken maakt daar een belangrijk onderdeel van uit. Het is een sleutel die we uiteraard behoedzaam moeten hanteren, maar die een win-win is voor iedereen, zowel voor onze ziekteverzekering, die op die

manier wat beter kan worden gemonitord, als voor de werkgevers en de langdurig zieke zelf, die er alleen maar baat bij heeft bij zijn terugkeer naar de arbeidsmarkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan 'Werkbaar Werk' van de sociale partners – 679 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het actieplan 'Werkbaar Werk' van de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) – 729 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Eigenlijk gaan alle vragen vandaag, zoals bijna altijd in deze commissie, over hetzelfde thema, dat ook gisteren in de plenaire vergadering aan bod kwam: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de vele openstaande vacatures in Vlaanderen, waar de medewerkers en ondernemers op hun tandvlees zitten, aanpakken? Een sanctioneringsbeleid zit daarin, een activeringsbeleid, en noem maar op. We moeten er ook voor zorgen dat werknemers met meer goesting en enthousiasme aan de slag kunnen, zodat ze liever en langer kunnen werken. Dat is een van de meest cruciale ingrepen die we op onze arbeidsmarkt kunnen doen.

Groot was mijn enthousiasme toen ik las dat de sociale partners een plan hadden uitgewerkt om dat te doen. Dat plan zet in op leren, op enthousiasmeren, op met zijn allen aan de slag gaan. We hebben dat plan gisteren per e-mail van de commissiesecretaris gekregen. Dit plan is vrij ambitieus.

Mijn vraag is heel simpel. Minister, wat vindt u van dat plan? Hoe wordt daar verder gevolg aan gegeven?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik ga dit toch wat meer verduidelijken, zeker ook omdat we zoveel werk in de vraag hebben gestoken.

Dit is een heel belangrijk thema. Het werd gisteren ook aangehaald en ik heb mij daarbij aangesloten. Wat betreft de krapte op de arbeidsmarkt heb ik gevraagd om de focus niet alleen op activering te leggen maar ook op werkbaar werk. Daarom willen we vandaag dat actieplan 'Werkbaar werk' wat nader met u bespreken, minister, want er waren toch tegenvallende werkbaarheidscijfers voor werknemers en zelfstandige ondernemers.

Er zijn 32 acties en engagementen om te komen tot een maximaal aantal kwaliteitsvolle jobs in Vlaanderen. Het plan bevat enkele basisprincipes, zoals de gedeelde verantwoordelijkheid, een prioritaire focus op de werkplaats en ingrijpen op zowel het organisatieniveau als het versterken van het individu. Drie concrete doelstellingen staan voorop: kennis blijvend opbouwen en maximaal ontsluiten, iedereen enthousiasmeren en iedereen aanzetten tot actie.

Enkele maatregelen springen in het oog. Er wordt een werkbaarheidsscan voorgesteld voor een laagdrempelige doorlichting op maat van de ondernemingen. De resultaten kunnen bedrijven en organisaties op weg helpen bij het opstarten van een traject en het uitwerken van werkbaarheidsacties. Een op te richten werkbaarheidsfonds moet

voor een financieel duwtje in de rug zorgen. Verder geloven de sociale partners in kwaliteitsvol leiderschap en willen ze meer aandacht voor een coachende en waarderende leiderschapstijl.

Ook voor het flankerend beleid was er heel wat aandacht. Terecht wordt daarbij aan werknemers met kinderen gedacht, onder meer door te pleiten voor een behoeftedekkend en kwaliteitsvol aanbod van kinderopvang. Anderzijds is er dat heel belangrijke aspect in onze samenleving: het stijgende aantal alleenstaanden, ook alleenstaanden zonder kinderen, die dan ook ouders hebben waarvoor ze moeten zorgen. Daar is een mentaliteitsverandering nodig in hoofde van een aantal ondernemers of HR-verantwoordelijken, om meer resultaatgericht te werken en meer vrijheid te geven inzake de tijdstippen waarop gewerkt moet worden en de plaatsen waar dat gebeurt.

Minister, hoe schat u het actieplan in? Welke initiatieven plant u op korte en eventueel middellange termijn om dit actieplan ingang te laten vinden?

Hoe ziet u de implementatie en werking van het werkbaarheidsfonds?

Zult u ook aandacht besteden aan de behoeften van kinderloze alleenstaanden en werknemers die geconfronteerd worden met hulpbehoevende ouderen in hun directe omgeving?

Zult u ook specifieke aandacht vragen voor inspanningen ten aanzien van oudere bedrijfsleiders die minder vertrouwd zijn met of aarzelend staan tegenover nieuwe arbeidsorganisatievormen, zoals resultaatgericht werken, telewerken of glijdende arbeidsuren?

Zult u overleg plegen met uw federale collega van Werk om dit actieplan optimaal te laten aansluiten bij de federale maatregelen en bevoegdheden rond deze thematiek?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil met het laatste beginnen. De Vlaamse sociale partners hebben zich vooral gefocust op maatregelen die mogelijk zijn binnen de Vlaamse bevoegdheden. Als er toch een aantal federaal zouden zijn, zal ik hun suggereren dat ze dat via de federale sociale partners doen en dan zal ik dat overmaken aan mijn collega. We moeten daar niet echt in overleg treden. We moeten werken met de competenties en mogelijkheden die wij hebben binnen de Vlaamse bevoegdheden.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft over werkbaar werk een gedegen werkstuk afgeleverd. Ik ben blij dat ze zien dat de diverse actoren een gedeelde verantwoordelijkheid hebben: werkgevers, werknemers, sectoren, wij als overheid ... Ik vind het ook belangrijk dat zij zich niet alleen richten op werk. Men heeft het ruimer gemaakt. Er zijn ook acties voor mijn collega's voorgesteld. Ik denk aan mobiliteit, onderwijs, kinderopvang, enzovoort.

Het actieplan is een goed startpunt om in gesprek te gaan met de sociale partners, en om kennis te nemen van de inzichten die aan de grondslag van het actieplan liggen. Het proces dat zij hebben doorlopen om tot dit actieplan te komen, is heel degelijk. We kunnen ook allemaal de concrete voorstellen beluisteren, en bekijken hoe we acties waar mogelijk kunnen koppelen aan het beleid en het gevoerde beleid versterken.

Diegenen die bij de bespreking van de beleidsbrief aanwezig waren, zullen zich herinneren dat ik toen zei dat ik die voormiddag een telefoon van de toenmalige voorzitter had gekregen, maar nog niet met hem het gesprek had kunnen voeren. Op 13 december is een delegatie van de SERV het actieplan komen voorstellen.

Tijdens dat gesprek hebben de sociale partners heel sterk de nadruk gelegd op het proces dat zij hebben gevolgd bij het tot stand komen van het plan en op de acties die zij daaraan hebben gekoppeld. Ik heb hun gezegd dat ik appreciatie heb zowel voor het gelopen proces als voor het resultaat.

Ik heb een aantal vragen en bezorgdheden geuit bij het actieplan. Een ervan was de conformiteit met de markt. Je kunt als overheid van alles doen, maar je moet ervoor zorgen dat je de markt niet verstoort. Bij een aantal maatregelen zou je daar vragen bij kunnen hebben. Ik heb ook gevraagd naar hoe je een aantal van hun voorstellen moet bekijken in vergelijking met bestaande maatregelen. Ik geef u het voorbeeld van het werkbaarheidsfonds. Hoe rijm je dat met de kmo-portefeuille, of met de oproepen van het Europees Sociaal Fonds (ESF), of met de sectorconvenanten?

Ik heb mijn opmerkingen bezorgd aan de sociale partners. Aangezien ook andere beleidsdomeinen worden gevat, vond ik het belangrijk dat mijn collega's daarbij zouden worden betrokken. Daarom heb ik voorgesteld om een informeel Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) bijeen te roepen. Morgen, 12 januari, is er op mijn voorstel een informele VESOC-vergadering met de sociale partners, waarbij buiten de VESOC-ministers, dat zijn de kern en ikzelf, ook de andere betrokken ministers, de minister Weyts en Vandeurzen, worden uitgenodigd. In die vergadering krijgen de sociale partners de kans om een grondige toelichting van hun voorstellen te doen, en om de inzichten die daaraan ten grondslag liggen uiteen te zetten. Het is daarom te vroeg om uw detailvragen reeds te beantwoorden.

Ik kan u wel al meegeven welke de volgende stappen zijn. Ten eerste zullen de sociale partners met de betrokken ministers een bilaterale dialoog voeren. Ik zal de maatregelen inzake werk uitklaren, bijvoorbeeld hoe we dat zien in verband met de kmo-portefeuille, hoe we daardoor de markt niet gaan verstoren ... We moeten daar een goed inzicht in hebben. Op die andere domeinen is dat ook nuttig en noodzakelijk. De ministers Crevits, Weyts en Vandeurzen en ikzelf moeten deze bilaterale contacten doen. Nadien wordt de uitkomst van deze bilaterale gesprekken samengebracht in een werkgroep, bestaande uit de betrokken kabinetten en de sociale partners. Zo kunnen wij een gedragen en gemeenschappelijk voorstel rond werkbaar werk hebben. De uitkomst van deze werkgroep moeten we dan finaliseren op een nieuwe uitgebreide VESOC, met de bedoeling de overeengekomen acties te bekrachtigen en daarna te operationaliseren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Het is nu wat vroeg om zwaar inhoudelijk te reageren op uw antwoord, minister. Het is een procedureel antwoord, waarin u een stappenplan meegeeft. Zo'n voorstel waarin verschillende disciplines betrokken zijn, is goed. Het is goed dat je de verantwoordelijke ministers daarbij betreft. Ik zal mij nu onthouden van vragen en commentaar. Ik zal het boeiende proces afwachten.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): We zijn heel blij met dat plan 'Werkbaar werk'. Als we mensen langer aan de slag willen houden, zal dat inderdaad op een comfortabelere manier moeten gebeuren dan nu. Dan zal maatwerk inderdaad een sleutelbegrip zijn. U stelt dat het federale niveau apart staat en dat er niet meteen overleg nodig is. Ik zie dat een beetje anders.

We hebben op meerdere domeinen, zoals tijdelijke werkervaring en loonlastenverlaging, vooral de nadruk gelegd op vereenvoudiging. Het menu van maatregelen is goed, maar een kat moet er uiteraard nog haar jongen in terugvinden. Op dat vlak hoop ik dan toch dat u proactief zult praten met uw federale collega van Werk, om de federale en Vlaamse maatregelen voor werkbaar werk maximaal te stroomlijnen.

De informele VESOC is inderdaad heel goed nieuws. Er zijn nog een aantal zaken uit te klaren. Ik ondersteun ook het betrekken van de andere domeinen, want dat flankerende beleid is ook enorm belangrijk.

Ik had nog een vraag over de sectorconvenanten, maar op dat vlak zullen we dus nog wat geduld oefenen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Griet Coppé aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een maximale instroom, via VDAB, in de knelpuntberoepen van de zorgsector – 709 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Minister, sinds jaren erkent de arbeidsmarkt een aantal zorgberoepen als knelpuntberoepen. Zeker nu de instroom van nieuwe studenten in de zorgopleidingen voor het eerst sinds jaren stagneert en er hier en daar een lichte achteruitgang is, wordt het des te belangrijker om alle mensen die gemotiveerd zijn om in de zorgsector te werken, aan de slag te krijgen, te ondersteunen en eventueel ook kansen te geven.

Vanuit de zorgonderwijssector vernemen wij dat een groep mensen, die op dit ogenblik wel aan het werk zijn, maar niet in de zorgsector, soms op latere leeftijd zin krijgen om aan de slag te gaan in de zorgsector.

Ik ben eigenlijk een toerist in deze commissie, maar ik heb hier al meerdere keren gehoord dat we er alles aan moeten doen om meer mensen langer te doen werken. Ik heb ook gehoord dat we mensen meer goesting moeten laten krijgen om aan de slag te gaan. Deze vraag past hier dus helemaal.

Ook van de Vlaams Zorgambassadeur horen wij over dit probleem en het feit dat het om mensen gaat met zeer uiteenlopende scholingsachtergrond. Daar bestaat ook goesting om in de zorgsector te werken, en we zullen alle handen aan het bed nodig hebben. Het gaat soms om kleine zelfstandigen. Daar kunnen zelfs kappers bij zijn. Het gaat over mensen die tewerkgesteld zijn als kassier of winkelbediende. Het gaat om mensen op bachelorniveau – boekhouders en bedienden – of zelfs op universitair niveau: letteren, psychologen, historici.

De zorgsector is een sector waarbij diplomagebonden werk kan worden gegeven, anders dan in vacatures waar mensen zonder diploma of elders verworven competenties aan de slag kunnen. Het hebben van een diploma is hier een noodzakelijke voorwaarde om aan de slag te kunnen, en zo doet zich voor die mensen de kwestie voor om opnieuw dagonderwijs te kunnen volgen, teneinde het diploma te halen. Wie ambitie heeft om als zorgkundige en liever nog als bachelor verpleegkunde aan de slag te gaan, is direct een jaar – voor een zorgkundige – of drie jaar, recent opgetrokken naar vier jaar – voor een bachelor – bezig met die opleiding. Omdat die mensen niet werkloos zijn, kunnen ze ook niet terecht bij VDAB, die wel omscholing aanbiedt aan werklozen. Mensen die van een ander werkveld komen, worden zo geconfronteerd met het probleem om gedurende een paar jaar op eigen kosten en zonder statuut omscholing te volgen. Velen aarzelen dan ook en zien af van hun voornemen.

Dat is een gemiste kans om enthousiaste en gemotiveerde mensen te laten werken in de zorgsector, met veel goesting voor de verdere loopbaan. De vraag is dan ook of voor die toch wel aanzienlijke groep mensen niet in een tijdelijk statuut kan

worden voorzien, zodat zij toch een basisinkomen kunnen hebben en hun rechten verder kunnen opbouwen. De zorgsector is vragende partij om een formule te ontwikkelen waarbij mensen die werken in een niet-zorgsector, zich toch kunnen laten omscholen tot zorgkundige. Momenteel is er enkel een opleidingskost en een maandelijks uitkering als het gaat om werkzoekenden, maar niet voor een jobswitch.

Minister, ik heb een aantal vragen naar cijfers. Ik veronderstel dat ik die cijfers achteraf ook meekrijg. Hoeveel mensen zijn via VDAB een opleiding gestart tot tewerkstelling in de zorgsector, in 2014, 2015 en 2016? Wat was de balans instroom-uitstroom in de afgelopen jaren? Hoeveel mensen raakten via VDAB aan het werk in de zorgsector, uitgesplitst over die drie jaren? Welke acties onderneemt u? Kan er een statuut uitgewerkt worden om mensen, actueel tewerkgesteld in een andere sector, maar met een duidelijke motivatie om aan de slag te gaan in de zorgsector, te ondersteunen? Ziet u op dat punt een samenwerking met VDAB in functie van een langetermijnplanning in de carrière?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Coppé, ik heb inderdaad een aantal cijfers bij. In 2014 zijn er bij VDAB 10.187 opleidingstrajecten gerealiseerd voor de social profit. In 2015 was dat licht gedaald naar 9894, in 2016 waren het er 8355. Het daalt dus wat. We zien die daling vooral in de richtingen verpleegkundige en opvoeder. Ik denk dat de verlenging van de periode van 3 naar 4 jaar daar een element van verklaring voor kan zijn.

Ik heb ook de gedetailleerde cijfers per onderdeel bij, maar ik zal die aan de secretaris geven. Dan kunnen die aan u overgemaakt worden.

U vroeg ook naar de balans tussen instroom en uitstroom, maar het is moeilijk om daarover te rapporteren, omdat de opleidingen in de zorg verschillende jaren duren. De groep waarover ik het zonet had, is niet dezelfde als de groep waarover de uitstroom naar werk wordt meegegeven. De bachelor opleiding verpleegkunde duurt 4 jaar, terwijl de opleiding zorgkundige maar 1 jaar duurt. Het is dus moeilijk om te gaan vergelijken. Het geeft een erg vertekend beeld om de instroomcijfers en uitstroomcijfers van 1 jaar te vergelijken. Gezien de verschillende duur in opleiding is het ook meer zinvol om te kijken naar de uitstroomresultaten, veeleer dan naar de absolute aantallen. De uitstroom naar werk, 3 maanden na het einde van de opleiding, voor werkzoekenden die zo'n opleiding in de zorgsector met succes hebben beëindigd, was in 2014 80,2 procent, in 2015 75,6 procent en in 2016 78,4 procent. Grosso modo is dus 75 tot 80 procent van diegenen die het diploma hebben gehaald, 3 maanden na het beëindigen van de opleiding aan het werk.

Wat betreft het faciliteren van de instroom, wil ik eerst iets zeggen over de werklozen. Ik heb bij een eerdere vraag al gezegd dat we de mogelijkheid voor hooggeschoolden om nog een tweede opleiding te volgen, verruimd hebben. De verpleegkundigen zitten daar zeker bij. Iemand die werkloos is en zich wil omscholen, heeft dus de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden toch een opleiding tot verpleegkundige te volgen.

Daarnaast wil ik ook verwijzen naar de diverse opleidingsincentives voor werknemers. Op 11 juli vorig jaar hebben we met de sociale partners het Guldensporenakkoord gesloten over het hervormen en stroomlijnen van opleidingsincentives. We spreken daar over het Vlaams opleidingsverlof, wat vroeger het betaald educatief verlof was. We spreken ook over de opleidingscheque en het Vlaamse opleidingskrediet. Met die drie maatregelen geven we tijd en/of geld aan werknemers, zodat zij zich via arbeidsmarktgerichte opleidingen kunnen bijscholen of heroriënteren. Dat is ook de bedoeling geweest van die hervorming.

Ik ga specifiek op één element in, namelijk het Vlaamse opleidingskrediet. Daarmee geven we een aanvullende premie bij het federale tijdscrediet met het motief opleiding. Het wordt ingezet voor werknemers die een echte heroriëntering willen doen op de arbeidsmarkt en daarvoor een opleiding willen volgen die inspeelt op de noden van de arbeidsmarkt en op knelpuntberoepen, en daarvoor loopbaanonderbreking opnemen. Vandaag maken al heel wat werkende cursisten daar gebruik van.

Ik maak het heel concreet. Stel, je bent bediende in een bedrijf en je wilt je heroriënteren richting een zorgberoep. Dan kun je vandaag maximum 36 maanden federaal tijdscrediet opnemen. Dat is misschien wat spijtig, omdat de studie intussen geen 3, maar 4 jaar duurt. Maar het federale tijdscrediet is dus 3 jaar. Vandaag is de premie die Vlaanderen daarbij geeft, beperkt tot 24 maanden. Maar in het Guldensporenakkoord hebben we met de Vlaamse sociale partners afgesproken om de duurtijd van het Vlaamse opleidingskrediet uit te breiden voor de opleidingen die langer duren dan 2 jaar, zodat gedurende de hele duurtijd van de opleiding de Vlaamse premie ter beschikking is.

Wie federaal tijdscrediet krijgt, kan dus voor die opleidingen gedurende de hele tijd de Vlaamse premie krijgen, met één caveat, namelijk de budgettaire mogelijkheden. We moeten een beetje zien wat daar dan de effectieve kostprijs van zou zijn.

U vroeg naar een speciaal statuut. Dat federale tijdscrediet voor opleidingen geeft die mogelijkheid eigenlijk. Je kunt je werk stoppen. Dat is een mogelijkheid die de federale overheid je biedt. En boven op wat de federale overheid biedt, geven wij dan een premie vanuit Vlaanderen. Ambtenaren hebben ook de mogelijkheid om zich om te scholen. Zij kunnen gebruikmaken van het zorgkrediet met motief opleiding.

VDAB en de zorgsector werken al langer samen rond toeleiding naar de sector. De samenwerking concentreert zich op werkzoekenden, maar ook werknemers kunnen een beroep doen op de VDAB-dienstverlening. Er bestaat vandaag geen kader dat toelaat om de huidige tewerkstelling stop te zetten en om op kosten van de samenleving voltijdse studies aan te vatten in de richting van de zorg. Zoiets bestaat niet echt, maar die premie is er wel. Als we echt willen gaan naar, zoals u zegt: 'Ik stop bij mijn vorige werkgever, ik ga mij helemaal laten omscholen en word daarvoor betaald', denk ik dat we dat in een heel breed kader moeten zien van sociale zekerheid.

Ik heb verwezen naar het federale tijdscrediet met de Vlaamse premie erbovenop. Aan werkzoekenden geven we meer mogelijkheden voor wie al een hoger diploma heeft, om toch nog een tweede hoger diploma te halen, maar dan bijvoorbeeld richting verpleegkunde. Ik denk dat daarmee tegemoet wordt gekomen aan de meeste problematieken die u naar voren hebt gebracht.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Bedankt voor uw antwoord, minister. De cijfers van de instroom in het werkveld die u vermeld hebt, vind ik goed: 80 en 75 procent die na de opleiding tewerkgesteld is in de zorgsector. We zien dat het zeker belangrijk is dat de opleiding voor werkzoekenden gesteund wordt. Mijn vraag ging nu vooral over de niet-werklozen.

U zegt dat sinds 11 juli 2017 de Vlaamse premie daarbovenop is gekomen, maar is die wel voldoende gekend binnen de sector? Ik word daarvoor gecontacteerd door het opleidingscentrum zelf. Ik vermoed dat die mensen dat dan te weinig kennen. Ik vind die vraag niet uit. Misschien kan daar wat beter over gecommuniceerd worden, zodat meer mensen daarvan op de hoogte zijn, niet alleen het opleidingscentrum, het centrum voor volwassenenonderwijs, maar ook de zorginstellingen en de mensen die advies geven binnen VDAB. Er dient goed over gecommuniceerd te worden, want er liggen misschien wel meer kansen, die nu niet benut worden.

Ik geef toe dat dit nog een heel recent gegeven is, maar we mogen daar niet naast kijken. In de commissie Welzijn hebben we daar ook vaak discussies over. We weten dat we ieder individu dat zich geroepen voelt om aan het bed te werken, zeker nodig zullen hebben met de vergrijzing die de komende twintig of dertig jaar op ons afkomt. Veel mensen in de zorg bereiken nu de leeftijd van 60 of 65 jaar, gaan met pensioen, maar worden niet in voldoende mate vervangen. Er is op dat gebied echt wel een mismatch.

Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik heb nog meer voorbeelden. Zo is er een militair van 40 jaar, die in Koksijde woont en wel nog als zorgkundige zou willen werken. Hij heeft een contract van onbepaalde duur en kan nu niet overstappen naar een opleiding binnen VDAB. De opleiding tot zorgkundige duurt maar één jaar en die man kan nog werken tot zijn 65e of tot hij 67 is, daar liggen dus nog kansen voor het grijpen.

Of bent u het daar niet mee eens, voorzitter?

De voorzitter: Toch wel, het is een interessante gedachte. Ik probeer mij voor te stellen hoe een ex-militair overstapt naar het verzorgen van mensen.

Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik moet wellicht een aantal zaken, die ik eerder zei, ietwat verduidelijken. Ik had het daarnet over de uitstroom naar werk, en niet specifiek naar de zorgsector. Het kan zijn, wat die cijfers van 75 of 80 procent betreft, dat mensen iets anders zijn gaan doen dan werken in de zorgsector. We bekijken altijd de uitstroom naar werk. Ik denk dat als je de inspanning gedaan hebt om een knelpuntopleiding van één of meer jaar te volgen, je ook meestal daar naartoe zult stromen. Maar ik wil toch duidelijk maken dat wij kijken naar de uitstroom naar werk, ongeacht de sector.

Wat volgt, heb ik eerder misschien slecht uitgelegd. Vandaag bestaat, al sinds geruime tijd, de aanmoedigingspremie. Wie een federaal tijdscrediet heeft voor opleiding, kan daarbovenop een Vlaamse premie krijgen. Die was beperkt tot twee jaar. Iemand die bijvoorbeeld verpleegkunde studeerde, kreeg die niet gedurende de gehele studieduur, maar enkel de eerste twee jaar. Met het Vlaams akkoord verhogen we nu de mogelijkheid. De aanmoedigingspremie, die we nu een Vlaamse premie noemen, geven we over de gehele opleiding. De premie bestond dus al, maar de nieuwe verlenging van die premie moeten we nu nog operationaliseren bij de uitvoering van het Guldensporenakkoord. Als u zegt dat mensen dat nog niet weten, is dat logisch. Die aanmoedigingspremie zou men moeten kennen en voor opleidingen van één of twee jaar verandert er eigenlijk niets, maar voor opleidingen langer dan twee jaar willen we die premie verlengen, maar dat geldt vandaag nog niet.

Uw voorbeeld van die ex-militair is moeilijk, omdat we het dan hebben over een speciaal statuut. Ik weet niet of hij als ambtenaar beschouwd wordt en of hij onder het federaal tijdscrediet kan vallen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Om af te sluiten, wil ik de hoop uitdrukken dat die informatie de mensen die het moeten weten zal bereiken. Misschien is op dat gebied optimalisatie mogelijk. Vaak haken mensen af als er te veel administratie mee gemoeid is. Hoe eenvoudiger de toegang is tot de gekende premies, hoe beter voor de mensen die op zoek zijn naar werk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstelling van personen met een handicap en het advies van de commissie Diversiteit van de SERV over de uitvoering van het VN-verdrag over personen met een handicap – 620 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): België ratificeerde in 2009 het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap. Binnen het verdrag, dat tot doel heeft de integratie van personen met een handicap op een aantal cruciale domeinen in onze maatschappij te realiseren, wordt veel belang gehecht aan gelijke kansen op de arbeidsmarkt voor personen met een handicap.

Intussen heeft ook de Vlaamse overheid een aantal maatregelen genomen om de kansen van personen met een handicap op de arbeidsmarkt te vergroten. Maar de commissie Diversiteit van de SERV ziet echter nog mogelijkheden om de kansen te grijpen die Vlaanderen nu links laat liggen. In dat kader hebben de sociale partners en vertegenwoordigers van kansengroepen hun advies aan u overgemaakt in de laatste rechte lijn naar het vooruitgangsrapport aan de VN, dat in augustus 2019 verwacht wordt.

Cijfers tonen aan dat we op het vlak van evenredige arbeidsdeelname op de goede weg zitten, maar er nog steeds veel werk aan de winkel is als we willen stellen dat we concrete invulling geven aan dat VN-verdrag. De werkzaamheidsgraad van personen met een beperkte arbeidshandicap steeg, van 53,8 procent in 2010 naar 58,8 procent in 2016. Er zijn ook meer personen met een ernstige handicap die werk vinden, van 18,2 procent in 2010 naar 24,7 procent in 2016. Toch blijven de tewerkstellingskansen voor personen met een handicap ruim onder het Vlaamse gemiddelde dat vandaag op 77,4 procent ligt. De mogelijkheden zijn reeds gekend: een goed aanbod aan plaatsen in het collectief maatwerk, in combinatie met een concreet uitgewerkte ondersteuning op het vlak van individueel maatwerk.

Maar we moeten ook verder kijken, we hebben daarnet nog een debat gehad over langdurig zieken. In Vlaanderen zijn er verschillende profielen die hooggeschoold zijn en terecht zouden kunnen in vacatures die nu moeilijk ingevuld raken binnen het normale arbeidscircuit. Dat is volgens mij de echte filosofie van dat VN-verdrag: we moeten niet voor iedereen aparte circuits organiseren, maar de positie van personen met een handicap verstevigen in de samenleving in haar geheel. Toegepast op de arbeidsmarkt betekent dat dan in het reguliere economische circuit. Vandaag grijpen personen met een handicap vaak naast de job omdat bedrijven enerzijds geen kader hebben om op terug te vallen en omdat de overheid niet de juiste ondersteuning aanbiedt bij de begeleiding naar een gepaste job. Het de facto doorverwijzen van personen met een handicap naar de sociale economie is misschien goed bedoeld, maar intrinsiek fout.

Verder geeft het advies aan dat Vlaanderen de arbeidsplaatsen voor personen met een handicap beter kan opvolgen, door bijvoorbeeld de Vlaamse statistische autoriteit te vragen hun tewerkstelling in beeld te brengen en niet alleen binnen de Vlaamse overheid.

Minister, hoe reageert u op de aanbevelingen die in het advies werden geformuleerd?

Op welke manier zult u concreet werk maken van extra maatregelen, bijkomend op die welke nu reeds in de beleidsbrief terug te vinden zijn, ten einde de plaats van personen met een handicap te verbeteren op de arbeidsmarkt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal de acht aanbevelingen van de SERV overlopen. Vier ervan zijn echt voor mij, en voor de andere vier moet ik met een andere collega samenwerken of ze zijn gericht aan andere collega's.

Ten eerste, wat betreft de klachten over de uitbetaling van de VOP, is de optimalisering al volop bezig. De tweede aanbeveling had betrekking op de inzet van een globaal en sluitend arbeidscontinuüm, waarin ook personen met een arbeidshandicap een volwaardige plaats kunnen verwerven. Dat zit verankerd in het inclusief beleid van VDAB ten aanzien van kansengroepen en krijgt extra aandacht in de reorganisatie van de gespecialiseerde dienstverlening van VDAB die nu bezig is. Ten derde, met betrekking tot het verder faciliteren en stimuleren van ondernemerschap bij personen met een handicap als volwaardige manier om opnieuw te participeren, lopen op dit moment al acties in de Z²O-trajecten, die staan voor zelfstandig en zelfsturend ondernemen, waarbij GTB-persoon met een arbeidsbeperking begeleid worden naar ondernemerschap. Ook alle andere acties van VDAB naar ondernemerschap staan open voor de doelgroep. Uw vraag is vooral wat we specifiek doen en dat is dus die begeleiding van de GTB-persoon, voor mensen met een handicap die interesse hebben om te ondernemen.

Een vierde punt gaat over het aanmoedigen van het veralgemenen van het gebruik van het integratieprotocol. We vragen gespecialiseerde diensten van VDAB om de behoefte aan dergelijke overeenkomsten in kaart te brengen. Het is belangrijk dat we goed bekijken wat daarmee kan gebeuren.

Er zijn twee punten die ik samen met minister Homans wil opnemen, namelijk de uitwerking van een onderbouwd actieplan voor wetenschappelijk onderzoek naar personen met een arbeidshandicap, in het bijzonder rond werk en sociale economie, en het vooropstellen van ambitieuze streefcijfers met een groeipad naar evenredige arbeidsdeelname door de Vlaamse en lokale overheden. Dat is vooral een bevoegdheid van mevrouw Homans. Daar staat ook nog bij: "het werk maken van een gepaste uniforme definitie voor de Vlaamse overheid en het scheppen van duidelijkheid over registratiemethodes en een betere monitoring van de kmo-portefeuille in de privésector". Vooral dat laatste is iets voor mij, maar ik zal in dit verband samenwerken met mevrouw Homans om te kijken wat we daaromtrent kunnen doen.

Dan zijn er twee punten waarvoor ik u moet doorverwijzen naar minister Homans, namelijk de aanbeveling met betrekking tot de structurele inbedding van de monitoring rond handicap in de Vlaamse statistische autoriteit en over het in kaart brengen van meer indicatoren.

U vraagt wat ik nog bovenop de beleidsbrief ga doen. Dit jaar zullen we starten met belangrijke maatregelen in het kader van W², de werk-zorgtrajecten. Die staan in de beleidsbrief, daar is lang om gevraagd. Het decreet is er en nu kunnen we daarmee van start gaan. Daarbij komt nog dat we in 2018 de gespecialiseerde dienstverlening opstarten van VDAB, die focust op een gespecialiseerd aanbod naar die doelgroepen zowel wat de werkzoekenden betreft als de werkgevers.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik dank u voor het opsommen van de acht aanbevelingen zodat we dit alles beter naar waarde kunnen schatten.

Ik ben mijn betoog begonnen met de vaststelling dat er wel degelijk inspanningen gebeuren en dat blijkt ook uit uw antwoord. De grote vraag is of we er binnen een redelijke termijn in zullen slagen om de grote, bestaande kloof te dichten.

Het is geen toeval dat ik u vroeg wat u nu gaat doen met dat advies in handen naast uw lopend beleid. Ik denk dat we het erover eens zijn dat uw lopend beleid op dat vlak zijn verdiensten heeft, maar de kloof valt niet te ontkennen. Uit uw antwoord leid ik af dat we nog kunnen terugkomen op de herorganisatie van de gespecialiseerde dienstverlening bij VDAB.

Ik blijf wel nog op mijn honger zitten. In het advies staat dat we de werkgevers in het regulier economisch circuit een kader moeten aanreiken voor individueel maatwerk. Dit moet de afstand tot de arbeidsmarkt en het regulier economisch circuit opheffen.

Het advies roept op tot een kwantificeerbare ambitie en coördinatie. Wat betreft het uitschrijven van streefcijfers en een stappenplan, zegt u: dat is voor minister Homans. Ik zal minister Homans daar uiteraard over ondervragen. Maar iemand moet toch wel de teugels in handen nemen en daar gecoördineerd werk van maken. Ik ben al blij dat u niet verwijst naar minister Vandeuren, want maar al te vaak hebben we die driehoek gehad waarbij de hete aardappel naar elkaar werd doorgeschoven. Op het einde van de rit mis ik de coördinatie en ambitie. Ik zou willen vragen dat iemand, u in de eerste plaats, die coördinerende rol op zich zou willen nemen. Dat is in principe mijn bijkomende vraag.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, er gebeurden inderdaad al heel wat inspanningen, dat onderschrijven we. Ik moet me helaas wel aansluiten bij dat advies over de ondersteuningsmodaliteiten die te weinig bekend zijn.

Ik moet zelf ook een bekentenis doen. Voor ik hier in het parlement zat, had ik nog nooit gehoord van de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP), terwijl een familielid daar wel gebruik had van kunnen maken om zijn kansen op de arbeidsmarkt te behouden. Dan spreek ik nog niet over de kansen op de arbeidsmarkt te verhogen, maar om zijn huidige job te behouden door de VOP. Mocht dat geweten zijn, dan had hij waarschijnlijk zijn werk kunnen behouden.

Ik vind een vlotte toegankelijkheid van de informatie een prioriteit. Mensen moeten de informatie kunnen bereiken.

Ik lees in het advies dat er een onderzoek van de SERV loopt naar ondernemerschap door personen met een arbeidshandicap. Dat is zeer goed nieuws. We kennen wel de projecten Z²O en Hazo (handicap zelfstandig ondernemend), maar die leveren in feite nog te weinig nieuws wat deze doelgroep betreft. Het is zeer goed dat er een onderzoek komt, maar het verzamelen van deze data mag op zich geen einddoel zijn. Het is zeer goed dat we data verzamelen, maar we mogen niet enkel bestuderen, we moeten ook gaan bevorderen.

In 2016 waren er 134 VOP's uitgereikt voor zelfstandigen met een arbeidshandicap. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2012. Dat is zeer goed nieuws. Maar vanmorgen las ik helaas in De Morgen dat UNIZO pleit voor een forse vereenvoudiging van de toegang tot de premies. Misschien is er plaats voor een verhoogde VOP voor zelfstandigen of een verlaging van de inkomensdrempel voor zelfstandigen in bijberoep of een toekenning voor de VOP voor zelfstandigen die een zaak opzetten en het door hun handicap moeilijk krijgen om hun zaak te blijven openhouden. Misschien zijn dit wel maatregelen om over na te denken om het ondernemerschap bij personen met een arbeidshandicap te stimuleren.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Vermeulen, inzake de toekenning van een VOP voor zelfstandigen wil ik altijd zoeken naar vereenvoudiging, gelijk voor wie. De premieaanvraag is vandaag echt niet zo moeilijk. We kunnen natuurlijk niet meer VOP-premies toekennen aan mensen met een arbeidshandicap dan er aanvragen

zijn. Het heeft er misschien mee te maken dat het hier en daar wel moeilijker is voor een persoon met een handicap om te starten als zelfstandige. Maar als het mogelijk is om op één of andere manier de administratieve rompslomp te verminderen, dan zal ik daar graag naar luisteren. We zullen contact opnemen met UNIZO voor hun concrete voorstellen.

Voor we de premies al dan niet gaan verhogen, moeten we nagaan of het knelpunt daar zit. Het heeft geen zin om premies te verhogen om premies te verhogen. Eerst moet blijken dat dat de reden is waarom een aantal mensen vandaag de stap niet zet. Dat vind ik belangrijk.

Het is niet altijd de premie die maakt of iemand de stap zet. Het is meestal een pakket van redenen.

Inzake informatie- en datadoorstroming ben ik het met u eens.

Mijnheer Van Malderen, het kader voor de werkgevers zal bij de gespecialiseerde dienstverlening heel duidelijk aan bod komen. Dat is een aspect dat zeker naar voren komt.

U vraagt naar coördinatie en kwantitatieve ambitie. Ik wil erop wijzen dat die ambitie gaat over de ambtenarij en de lokale overheden. Ik dacht, ik ben er nogal zeker van, dat minister Homans zowel bevoegd is voor ambtenarenzaken als voor de lokale besturen. Ik heb gezegd dat ik het gerust met haar wil opnemen, maar ik denk dat ze het mij kwalijk zou nemen als ik de coördinatie zou overnemen van haar. Dit is echt wel haar bevoegdheid.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, bedankt voor de bijkomende verduidelijking met betrekking tot de hervorming van de gespecialiseerde dienstverlening. We zijn het niet eens. Dat mag.

Ik heb er niet voor gepleit dat u de coördinatie zou overnemen. Maar het ontbreekt aan coördinatie. Of u dat doet, of minister Homans, of minister Vandeuren, of minister-president Bourgeois, maakt niet uit. Iemand zou moeten zeggen: we hebben op de arbeidsmarkt een kloof van 40 procent tussen mensen met een handicap en het gemiddelde. In hoeveel jaar gaan we dat dichtrijden? Wat is daarvoor nodig? Welke middelen moeten we daarvoor mobiliseren?

Dat is de geest en de letter van het VN-verdrag, niet meer en niet minder. Belangrijk is hierin de positie van het normale economisch circuit. Het VN-verdrag zegt niet dat we tewerkstelling moeten organiseren op – hoe nuttig ook – een eiland zoals de sociale economie, maar streeft een volledige integratie na. Daarom moeten we de positie in het normale economisch circuit bekijken. Daar blijf ik op mijn honger zitten. Het is heel goed om te verwijzen naar W.Kwadraat, en naar de Vlaamse overheid, daar zijn zeker nog stappen te zetten. De lakmoesproef zal hier zijn: wat is de positie in het normale economisch circuit? Ik denk dat daar echt bijkomende stappen en coördinatie nodig zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.